Παπίκιον ὄρος

0485

Καθορισμός τῆς θέσεως τοῦ Παπικίου ὄρους ὑπό Α. Μηλιαράκη. Ἐν Θρακικῇ Ἐπετηρίδι 1897 σελ. 70-78

Ἐν τῇ Βυζαντινῇ ἱστορίᾳ τῆς Θράκης, κατά τήν περίοδον τῆς 12ης καί 13ης ἑκατονταετηρίδος ἀναφέρεται ὑπό τῶν βυζαντινῶν χρονογράφων ὄρος, ὀνόματι Παπίκιον, περιέχον μονάς, ἱερά σεμνεῖα καί φροντιστήρια, ἀλλά δέν καθορίζεται σαφῶς καί ἡ θέσις αὐτοῦ ἐν τῇ ὀρεογραφίᾳ τῆς Θράκης ἤ τῆς γείτονος αὐτῇ Μακεδονίας. Λαβόντες ἀφορμήν ἐκ συναφοῦς μελέτης νά ἐρευνήσωμεν τά τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τοῦ εἰρημένου ὄρους, ἐκθέτομεν ἐν τοῖς ἑπομένοις τήν περί ταύτης γνώμην ἡμῶν.

Ἡ ἀρχαιοτάτη μνεία, ἥν γνωρίζομεν, τοῦ ὄρους τούτου γίνεται ὑπό τοῦ Ζωναρᾶ, ἱστοροῦντος ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος Κομνηνός ἀπελθών εἰς Θράκην καί τήν Βορειοανατολικήν Μακεδονίαν ἵνα καταπολεμήσῃ τούς αἱρετικούς Παυλιανίτας ἐν ἔτει 1113, καί καταληφθείς ὑπό τοῦ χειμῶνος ἠναγκάσθη νά διαχειμάσῃ μετά τῆς βασιλίσσης καί τῆς ἀκολουθίας αὐτῆς εἰς τούς πρόποδας τοῦ Παπικίου ὄρους, κειμένου παρά τόν Ἀρυμάνα ποταμόν, ἐντεῦθεν δέ τό ἑπόμενον ἔτος ἅμα τῷ ἔαρι ἀπῆλθεν εἰς Φιλιππούπολιν. 1).

---

1) Ζωναρ. 18, 26. σελ. 250 τ. 4 ἐκδ. Dindorf. Ὁ Δουκάγγιος ἐν τοῖς σχολίοις τοῦ Ζωναρᾶ δέν ἀναφέρει τι πλέον τοῦ κειμένου τοῦ Ζωναρᾶ. Ζων. τ. 6. σελ. 199.

Παπίκιον ὄρος

Μετά τόν Ζωναράν ὁ Νικήτας Χωνιάτης ἱστορεῖ ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Μανουήλ ἐν Σαρδικῇ διατρίβων, οὕτω καλουμένης τότε τῆς σημερινῆς πρωτευούσης τῆς ἡγεμονίας τῆς Βουλγαρίας Σόφιας, συλλαβών περί τό 1168 τόν πρωτοστάτορα Ἀλέξιον Ἀξούχ, ἐξ ὑπονοίας ὅτι ἐπεβουλεύετο τόν θρόνον του, καί κείρας μοναχόν ἔρριψεν εἴς τι τῶν κατά τό Παπίκιον ὄρος φροντιστηρίων.[2] Τό γεγονός τοῦτο ἱστορῶν καί ὁ Κίναμος ἀναφέρει, ὡς καί ὁ Ζωναρᾶς, δι' ἀορίστου φράσεως τήν θέσιν τοῦ ὄρους γράφων «Ἀλέξιος ἐπί τι τῶν ὀρεστέρων ἀπήχθη σεμνείων ἅπερ ἐπί Στρύμονος ἐν ὄρει Παπικίῳ ἵδρυνται πλεῖστα[3].»

Ὁ Χωνιάτης πλήν τῶν ἀνωτέρω ἀναγράφει εἰς τά περί τῆς ἀποπομπῆς τοῦ Ἀλεξίου Ἀξούχ εἰς τό Παπίκιον καί ἑτέραν εἴδησιν, ἥν ἀνάγκη νά παραθέσωμεν, ὅτι ἐν τοῖς φροντιστηρίοις τοῦ Παπικίου ἀπηγορεύετο αὐστηρῶς ἡ κρεωφαγία, καί ὅτι ὁ εἰρημένος Ἀλέξιος, ὁ εἰθισμένος εἰς κρεωδαισίας, καί κατ' αὐτάς ἔτι τάς νηστίμους τῶν ἡμερῶν ἠναγκάζετο νά τρώγῃ χόρτα ὀπώρας καί ἰχθῦς.

Ὁ αὐτός Χωνιάτης ἱστορεῖ παρακατιών ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Ἰσαάκιος Β' ἐν ἔτει 1191 συλλαβών τόν Ἀλέξιον, νόθον υἱόν τοῦ Μανουήλ καί τῆς Θεοδώρας ἐπί ὑπονοίᾳ ἀντιπολιτείας καθ' ἑαυτοῦ, διάγοντα ἐν Δράμᾳ, καί κείρας μοναχόν ἀπέστειλεν ὑπό συνοδίαν εἰς τό ὄρος Παπίκιον. Οἱ συνοδεύοντες δέ αὐτόν

---

2) Χων. σ. 187

3) Κίνναμος σ. 6

ἀνεχώρησαν ἐκ Μοσυνοπόλεως, εἰς τὴν ἤχον μεταβῆ ἐκ Δράμας μετὰ τοῦ Ἀλεξίου. 4).

Τελευταίαν μνείαν τοῦ Παπικίου κάμνει ὁ Χωνιάτης ἱστορῶν ὅτι ὁ Στέφανος Α΄ Νεμάνια, Ζουπάνος τῶν Τριβαλλῶν (Σέρβων), καταλιπὼν τῷ 1195 τὴν Ζουπανίαν εἰς τὸν υἱόν του Στέφανον Β΄, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος Παπίκιον, ὅπου ἐνεκολπώθη τὸν μοναχικὸν βίον 5).

Ἐκ τῶν εἰρημένων συγγραφέων ἐξάγομεν α) ὅτι Παπίκιον ἦτο ὄρος ἀφ' οὗ ὑπῆρχον ἱδρυμέναι μοναί, σεμνεῖα, φροντιστήρια, εἰς ἃ προσέτρεχον μοναχοὶ καὶ ἀσκηταί, εἰς οὓς ἐπεβάλλετο καὶ ἡ ἀποχὴ τῆς κρεωφαγίας, β) ὅτι κατὰ Κίνναμον καὶ Ζωναρᾶν ἔκειτο περὶ τὸν Στρυμόνα ποταμόν, καὶ γ) ὅτι τὰ ἐν αὐτῷ σεμνεῖα ἦσαν ἐκ τῶν ὀρεινοτέρων.

Ἀνατρέχοντες εἰς τὴν τοπογραφίαν τῶν περὶ τὸν Στρυμόνα χωρῶν, ὅστις ἀπὸ τῶν πηγῶν αὐτοῦ, κειμένων ἐν Βουλγαρίᾳ ἐπὶ τοῦ ὄρους Βίτου, πρὸς Β. τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Σόφια, μέχρι τῶν ἐκβολῶν του εἰς τὸν Στρυμονικὸν κόλπον (κόλπον Ρεντίας ἢ Ὀρφάνου) διατρέχει ὑπὲρ τὰ 300 χιλιόμετρα διὰ χώρας ὀρεινῆς, ἓν καὶ μόνον

---

4) Χων. σ. 557 καὶ 559. Ἡ Μοσυνούπολις ἡ καλουμένη καὶ Μαξιμιανούπολις πρότερον, ἦτο πόλις τῆς Θράκης μὴ σωζομένη σήμερον· ἔκειτο δ' ἔνθα νῦν τὸ χωρίον Μοσυνὸ ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Γκιουμουλτζίνας.

5) Χωνιάτ. σελ. 704. Ὁ Στέφανος οὗτος εἶναι ὁ λαβὼν σύζυγον τὴν Εὐδοκίαν θυγατέρα τοῦ Ἀλεξίου Γ΄ ἣν κατόπιν ἀπέπεμψεν. Ὅρα τὰ κατ' αὐτὴν ἐν μελέτῃ ἡμῶν, «Τὸ νόσημα μιᾶς Βασιλίσσης παραμορφούμενον ἐν τῇ ἱστορίᾳ» δημοσιευθείσῃ ἐν Ἑστίᾳ 1895 ἀριθ. 1 καὶ 2.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Η/

Παπίκιον όρος.

όρος ευρίσκομεν εν ώ συμπίπτουσι τα περί Παπικίου λεγόμενα υπό των μνημονευθέντων συγγραφέων, διατηρήσαν μέχρι σήμερον τον ιεροπρεπή αυτού χαρακτήρα, το όρος Ρίλα, κείμενον εις το μεσημβρινοδυτικόν άκρον της ηγεμονίας της Βουλγαρίας και περιλαμβανόμενον εντός των ορίων αυτής.

Η Ρίλα είναι το υψηλότατον όρος της Βουλγαρίας συνεχόμενον προς την Ροδόπην ή αναλογών, ής ου πηγάζουσι πολλοί ποταμοί. Ούτως εκ μεν των μεσημβρινών κλιτύων της συνοχής της Ρίλας μετά της Ροδόπης πηγάζει ο Νέστος ποταμός νυν Μέστα, εκβάλλων εις τον Θρακικόν πέλαγος, εκ δε των βορείων ο Έβρος, νυν Μαρίτσα, ο διαρρέων την Θρακικήν πεδιάδα, και εκβάλλων επίσης εις το Θρακικόν πέλαγος παρά την Αίνον. Τα δυτικά του όρους τούτου κράσπεδα διαβρέχει ο Στρυμών, ο κατερχόμενος, ως είπομεν, εκ του προς Β της Ρίλας κειμένου όρους Βίτου, διαχωρίζων τούτον από του όρους Οσόγοβα, προς Β του οποίου κείται η ιστορική πόλις Κιοστεντίλ, η επί Ρωμαίων Παυταλία, επί δε των Βυζαντινών Βελεβούσδιον καλουμένη. Περί την Ρίλαν δε κείνται πόλεις προς μεν το ΒΑ η Δούβνιτσα, προς δε το ΜΔ η Τζουμα, και προς το ΒΒΑ το Σαμάκοβο, ής ου απέχει η Σόφια 8 ώρας.

Η υψηλοτέρα κορυφή της Ρίλας κείται προς Α. καλουμένη Μουσάλα ύψους 2930 μέτρ. προς Β. δε της κορυφής ταύτης και Μ. διήκουσιν άλλαι

0487

μικρόν χθαμαλώτεραι, ἑνούμεναι πρός τήν Ροδόπην, ἐξ ὧν πηγάζουσιν, ὡς εἴπωμεν, οἱ εἰς τό Θρᾴκιον πέλαγος χυνόμενοι Ἕβρος καί Νέστος, καί ὁ Ἰσκέρ, ὁ Ὄσκιος τῶν ἀρχαίων, ὁ διερχόμενος τήν Βουλγαρίαν καί ἐκβάλλων εἰς τόν Δούναβιν 6).

---

6) Ἡ ὕπαρξις τοῦ ὑψηλοτάτου τούτου ὄρους δέν ἦτο ἄγνωστος εἰς τούς ἀρχαίους. Ὁ Θουκυδίδης μνημονεύει τούτου ἀνωνύμως ἐν 2,96: «ῥέει, γράφει, ὁ Ὄσκιος, ὁ νῦν Ἰσκέρ, ἐκ τοῦ ὄρους ὅθεν περ καί ὁ Νέστος καί ὁ Ἕβρος· ἔστι δέ ἐρῆμον τό ὄρος καί μέγα, ἐχόμενον τῆς Ροδόπης». Ἀναμφιβόλως δέ τοῦτο εἶναι ἡ Ρίλα, ἐξ ἧς πηγάζουσιν οἱ τρεῖς μνημονευθέντες ποταμοί. Ὁ αὐτός ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ ἀναφέρει ὅτι ὁ Στρυμών ῥέει ἐκ τοῦ Σκόμβρου ὄρους, δηλαδή τοῦ νῦν Βίτου. Ὁ Ἀριστοτέλης [Μετεωρ. 1. 13] γράφει ὅτι ὁ Νέστος καί ὁ Ἕβρος καί ὁ Στρυμών πηγάζουσι ἐκ τοῦ Σκομίου ὄρους, ὅπερ δέν εἶναι ἀκριβές διότι ὁ Στρυμών πηγάζει ἐξ ὅλως ἰδίου ὄρους τοῦ Βίτου, οἱ λοιποί δέ δύο ἐκ τῆς Ρίλας. Ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι ὁ Θουκυδίδης κάλλιον ἐγίνωσκε τήν τοπογραφίαν τῶν μερῶν τούτων. Ὁ Στράβων, (4.208) ὅστις περί τῶν μερῶν τούτων γεωγραφεῖ ἐξ ἀκοῆς, ἀναφέρει ὅτι ἐν Θρᾴκῃ τρία ὑπῆρχον μέγιστα ὄρη ἡ Ροδόπη, ὁ Αἷμος καί ὁ Δούναξ. Μή ἀμφισβητουμένης ἑπομένως τῆς θέσεως τῆς Ροδόπης καί Αἵμου, ἀπομένει ὁ Δούναξ ὡς ὄνομα ἀρχαῖον τῆς Ρίλας, καί τοῦ Σκόμβρου ἤ Σκομίου ὡς ὀνόματος τοῦ Βίτου. Ἡ σύγχυσις τῶν ὀνομάτων τούτων ἐκ τῆς ἐλλειποῦς περιγραφῆς τῶν ἀρχαίων προερχομένη, ἐπικρατεῖ καί παρά τοῖς νεωτέροις τοῖς περί τήν ἀρχαίαν γεωγραφίαν ἀσχολουμένοις, ἄλλον ἄλλην ὀνομασίαν φέροντες.

Ὅρα Δήμιτσα Ἀρχ. γεωγρ. τῆς Μακεδονίας Μερ. Α΄. Χωρογραφία σελ. 18 καί 167. Kepert Atlas antiquus tab. V. Τοῦ αὐτοῦ πίναξ τῶν Ἑλλην. χωρῶν. Τοῦ αὐτοῦ Neuer Atlas von Hellas. Jireček. Das Fürst. Bulgarien. 489.

Παπίκιον ὄρος

Μία τῶν κορυφῶν τοῦ ὄρους τούτου πρὸς Μ. αὐτοῦ ὀνόματι Πόποβα Σλάπκα ὕψους 2704 μέτρ. εἶναι ἡ μᾶλλον διαφέρουσα ἡμᾶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ διὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς οὐχὶ ξένου πρὸς τὸ ὄνομα Παπίκιον, καὶ διὰ τὴν ἐν ταῖς ὑπωρείαις αὐτῆς ὑπάρχουσαν Μονήν, κειμένην εἰς ὕψος 1100 μέτρων, παρὰ τὸν ποταμὸν Ρίλον, τὸν ἐκβάλλοντα εἰς τὸν Στρυμόνα. Εἰς τὴν μονὴν ἄγει διακλάδωσις ἀναλογική τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Τζουμάς εἰς Δούπνιτσαν, ἀκολουθοῦσα τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ Ρίλου, πηγάζοντος ἐκ τῶν περὶ τὴν μονὴν τόπων.

Ἡ Μονὴ αὕτη τῆς Ρίλας, οὕτως ὀνομαζομένη καὶ ἀναγραφομένη εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς πίνακας, τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου ἢ Ἰβάν, ἀκμάσαντος περὶ τὴν 9ην ἑκατονταετηρίδα, ὅτε οἱ Βούλγαροι ἐδέχθησαν τὸν χριστιανισμὸν ἐπὶ τοῦ Τσάρου αὐτῶν Βογόριδος. Ὁ Ἰβὰν δ' οὗτος θεωρεῖται κατὰ τὰ περὶ αὐτοῦ σλαυικὰ συναξάρια καὶ ὁ πρῶτος ὁ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ ἱδρύσας σεμνεῖα, φροντιστήρια καὶ σκήτας, ἐν οἷς συνήγαγε μοναχοὺς ποιμένας. Ἔγραψε δὲ καὶ τυπικὸν τῆς θρησκευτικῆς αὐτῶν τάξεως, ἐν ᾧ ἐν ἄλλοις ἀπηγορεύετο ἡ κρεωφαγία, ὡς τοῦτο ἐπικρατεῖ ἐπὶ ἄλλων μονῶν, μόνης τροφῆς ἐπιτρεπομένης, χόρτων, ὀσπρίων, τυροῦ καὶ ἰχθύων.

Περὶ τὴν Μονὴν εἰς ἀποστάσεις διαφόρους κεῖνται σκῆται ἐπὶ τῶν βράχων τῶν πρώτων μοναχῶν, κελλία πολλαχοῦ διεσπαρμένα, ναΐσκοι, ὧν εἷς ἐγκλείει τὸν τάφον τοῦ Ἰβὰν καὶ Μονὴ μεγάλη τοῦ Ἁγίου Λουκᾶ, συγγενοῦς τοῦ Ἰβάν, ἐγκαταλελειμμένη τανῦν, θεωρουμένη δὲ ὡς ἡ ἀρχαιοτάτη τῆς Πόποβας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Παπίκιον ὄρος.

0188

Ἡ Μονὴ τῆς Ρίλας ἢ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου εἶναι ἓν τῶν μεγαλοπρεπεστάτων εὐαγῶν μνημείων τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου, ἐξαιρέσει τῶν Τζαμίων τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ τῶν μονῶν τοῦ Ἄθω, ὑπὸ ἔποψιν ἀρχιτεκτονικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ρυθμοῦ, καὶ διακοσμήσεως ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς. Περιλαμβάνει δὲ 400 κελλία καὶ ἔχει πολλὰ κτήματα ἐν Θράκῃ, Μακεδονίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ. Ἔτυχε δὲ πολλάκις τῆς μεγαλοδωρίας τῶν Βουλγάρων ἡγεμόνων, πιθανῶς καὶ Βυζαντινῶν, διότι ἐν αὐτῇ δεικνύεται καὶ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, δῶρον τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Κομνηνοῦ.

Ἡ θέσις τῆς μονῆς πρὸς Μ τῆς Ρίλας καὶ τῆς κορυφῆς Πόπκας, ἐν μέσῳ ὑψηλῶν ὀρέων δασωδῶν, καὶ διαρκῶς σχεδὸν χιονοσκεπῶν, εἶναι ὑπήμενος καὶ ἄριστα προφυλαγμένη ἐκ τῶν βορείων ἀνέμων, τῶν χιονοστροβίλων, καὶ τῆς δριμύτητος τοῦ χειμῶνος. Ἐκ τούτου δ' ἐξηγεῖται καὶ τὸ τοῦ Ζωναρᾶ ὅτι ὁ Ἀλέξιος καταληφθεὶς ὑπὸ χειμῶνος ἐν μέσῳ τῶν χειμερίων τούτων ὑψηλῶν ὀρέων, διεχείμασεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Παπικίου ὄρους· βεβαίως δ' ἐν τῇ θέσει τῆς Μονῆς.

Παραλείποντες τὴν ἱστορίαν τῶν Μονῶν τούτων, καὶ τὸν βίον τοῦ Ἁγίου Ἰβάν. καθὼς καὶ τὴν περιγραφὴν τοῦ λαμπροῦ οἰκοδομήματος τῆς Μονῆς καὶ τῆς ἐκκλησίας 7)

---

7) Περιγραφὴν τοῦ ὄρους Ρίλας καὶ τῆς Μονῆς μετὰ εἰκόνων ὅρα ἐν Jireček, Das ~~Fürst~~ Furstenthum Bulgarien σελ. 2 καὶ 489-502.

συμπεραίνομεν ὅτι τό Παπίκιον ὄρος, εἶναι ἡ νῦν ῥηθεῖσα Πόποβα, καί τά μνημονευόμενα ἐν ἐκείνῳ σεμνεῖα ἤ φροντιστήρια, εἶνε αἱ ἐν αὐτῇ Μοναί τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καί Λουκᾶ καί τά λοιπά εὐκτήρια, διασωθέντα μέχρι τοῦ νῦν ὡς ἐκ τῆς παλαιφάτου ἀρχαιότητος αὐτῶν καί μεγάλως τιμώμενα ὑπό τῶν κατοίκων τῆς Βουλγαρίας, Μακεδονίας καί δυτικῆς Θράκης, ἐξ ὧν συρρέουσι κατά συνοδίας τήν 10 Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους, ἑορτήν τῆς Ἁγίου, ἐν μέσῳ τοῦ δριμέος ψύχους τοῦ χειμῶνος καί τῆς χιονοσκεποῦς χώρας, ὅπως προσφέρωσι φόρον εὐλαβείας, καί ἐκπληρώσωσι τά εἰς τήν μνήμην τοῦ Ἁγίου τούτου θρησκευτικά καθήκοντα.

Μία δε τῶν ἰσχυροτέρων ἀποδείξεων τῆς ταυτότητος τοῦ Παπικίου καί τῆς Πόποβας, πλήν τῶν λοιπῶν τῶν ἐκ τῆς θέσεως περί τόν Στρυμόνα λεγομένων, εἶνε καί τό ὅτι εἰς τάς σκήτας τῆς μονῆς τοῦ Παπικίου, ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς θέσεώς του, ἐσύχναζον κυρίως Βούλγαροι ἀσκηταί καί Σέρβοι. Τούτου δ' ἕνεκα καί ὁ Στέφανος Α΄ Νεμάνια ζουπάνος τῶν Σέρβων, οὗ ἀνωτέρω ἐμνήσθημεν, ἐξέλεξε τάς μονάς τοῦ Παπικίου ὅπως μονάσῃ ἐν μέσῳ μοναχῶν μᾶλλον ὁμοφύλων, καί εἰς μέρος κείμενον ἐγγύς πλησίον τῆς πατρίδος του Σερβίας.

Ἐκ τῶν εἰρημένων συμπεραίνομεν ὅτι τό Παπίκιον, εἶναι τό τμῆμα τῆς Ῥίλας τό καλούμενον Πόποβα, ὀνόματος, σημαίνοντος ἐν τῇ σλαυικῇ, ὅτι παρ' ἡμῖν ἡ λέξις «παπαδικό» ὑπολαμβανόμενος δέ τό ἑλληνικόν ὄνομα Παπίκιον μετάφρασιν τούτου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Παπίκιον όρος.

Παρά τοίς μνημονευθείσι συγγραφεύσι τό Παπίκιον γράφεται καί διά τού κάπα, ή διά τού ύψιλού. Έν τέλει δέ σημειούμεν ότι υπάρχει καί ανέκδοτος επιστολή τού πατριάρχου Αντιοχείας Θεοδώρου τού Βαλσαμώνος πρός τόν οσιώτατον καθηγητήν τών κατά τό Παπίκιον μοναστηρίων μοναχόν κύριον Θεοδόσιον χάριν τών ρασοφόρων. Αλλά περί ταύτης, πλήν τού τίτλου, ουδέν έτερον γνωρίζομεν, ούσης ανεκδότου 8).

Ο Νεόφυτος Καυσοκαλυβίτης, ο γράψας ακολουθίαν καί ιεράν ιστορίαν τώ 1775 τής παρά τήν Τραπεζούντα Βασιλικής ή πατριαρχικής Μονής τής Παναγίας τού Σουμελά, αφηγούμενος τό συναξάριον τών θεοφόρων πατέρων Βαρνάβα, Σωφρονίου καί Χριστοφόρου καί τά τής μεταβάσεως αυτών εις Τραπεζούντα εξ Αθηνών, γράφει ότι ότε ο Βαρνάβας ευρίσκετο εις Μαρώνειαν παρηγγέλθη υπό τού επισκόπου ταύτης νά ανέλθη καί εις τό Παπίκιον όπως προσκυνήση έν τοίς εκεί μοναστηρίοις. Έν

---

8) Allgem. Encycl. τών Ersch. u Gruber, Griechenland Τόμ. 7. σ. 470. Ο Tafel έν τώ πονήματί του Via militaris Romanorum Egnatia. Parte orientalis σ. 28 λαμβάνει αφορμήν νά παραθέση τά χωρία τών μνημονευόντων τού Παπικίου συγγραφέων, άνευ ενδείξεως τής θέσεως αυτού· αρκείται μόνον νά σημειώση ότι δέν εννοεί πώς τοποθετεί τό Παπίκιον έν Σερβία ο Stritterus έν τώ συγγράμματί του Memoriae populorum olim ad Danubium, Pontum Euxinum etc. incolatum. Τό βιβλίον τούτο δέν εύρον έν τή εθνική βιβλιοθήκη ουδέ έν τή τής βουλής.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Παπίκιον ὄρ.

0490

Ἐν ὑποσημειώσει δὲ σημειοῖ (σελ. 13) «Παπίκιον ὄρος, πλησίον Μαρωνείας, ἐν ᾧ ἦν ποτὲ Μοναστήρια, νῦν δὲ οὐδέν.» Προφανὴς εἶναι ἡ πλάνη τοῦ λογίου τούτου, προελθοῦσα ἐκ τῆς σκέψεως ὅτι τὸ Παπίκιον θὰ ἔκειτο ἐκεῖ που παρὰ τὴν Μαρώνειαν

Ἔγραφον 25 Δεκεμβρίου 1896

Α. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ